

Evropske vrednote pod vprašajem – Diskurzivne konstrukcije Evrope

Mednarodna znanstvena konferenca

Ljubljana, 11. in 12. marec 2011

Evropske vrednote pod vprašajem – Diskurzivne konstrukcije Evrope

Mednarodna znanstvena konferenca

Ljubljana, 11. in 12. marec 2011
City hotel (dvorana I)

Vsesplošno navdušenje nad Evropo z začetka devetdesetih danes v veliki meri nadomešča enakosplošno razočaranje. Zdi se, da se evropski politični projekt nadaljuje bolj po inerciji kot zaradi izvirnih političnih idej ali koherentnih političnih programov. Obenem so socialni, ekonomski in politični problemi, ki so sprožili razočaranje nad Evropo, še vedno zelo realni in prisotni. Tako imamo na eni strani socialno, ekonomsko in politično krizo Evrope, na drugi pa krizo politične in socialne imaginacije, kar omogoča nadaljevanje projekta Evropa, kljub njegovi vse manjši politični legitimnosti in kljub naraščanju socialnih problemov, ki jih EU (kadar zanje ni neposredno odgovorna) ne zna rešiti.

Konferenca bo razdeljena na več tematskih sklopov:

Evropa v medijih in javnem diskurzu

Kako je Evropa kot politična entiteta in socialni akter konstruirana skozi diskurze množičnih medijev in parlamentarne diskurze? Kaj medijsko poročanje in politične razprave povedo o Evropi in, kar je morda še bolj pomembno, kaj izključujejo in prikrivajo?

Evropa, socialna država in neoliberalizem

Po eni strani se EU predstavlja kot utelešenje značilne evropske skrbi za socialno pravičnost in enakost, po drugi strani pa nekateri ukrepi in politike EU vodijo prav v nasprotno. EU se zdi ujeta v navzkrižnem ognju med zahtevami mednarodnih ekonomskih institucij in svojih ljudstev.

Skupna evropska zgodovina?

Temelj Evrope, kot je slišati ob vseh velikih političnih projektih EU in ob vsakokratnih pripravah za njeno širitev, naj bi bila njena skupna in veličastna zgodovina, medtem ko je dejanska zgodovina Evrope zgodovina trdovratnih in nasilnih delitev in bojev med različnimi etničnimi in religioznimi skupinami ter družbenimi razredi. Je mogoče te boje preseči še kako drugače kot s pozivi k multikulturalnosti in slavljenju raznolikosti? Nas lahko evropska zgodovina nauči še česa več kot krščanskega usmiljenja in liberalnega spoštovanja do zasebne lastnine?

Evropa in demokracija

Evropa naj bi dokončno premagala duhove totalitarizma in za vselej uvedla demokracijo, a vse bolj je prisotna nova, bolj perfidna grožnja demokraciji, ki je tokrat ekonomska. Najbolj osnovni vidiki vsakdanjega življenja in dela se vse bolj oddaljujejo od demokratičnega nadzora, plačna, davčna in socialna politika so vse bolj prepuščene odločitvam in direktivam institucij, ki ne delujejo po demokratičnih načelih. Lahko demokracija preživi konkurenčnost in fleksibilizacijo?

Evropske vrednote pod vprašajem – Diskurzivne konstrukcije Evrope

City hotel (dvorana I), Ljubljana

Program

Petek, 11. marec

10.30–11.00 Igor Žagar: *Uvodne besede*

11.00–12.00 Primož Krašovec: *Europe between socialism and neoliberalism* (Evropa med socializmom in neoliberalizmom)

12.00–13.00 Darko Štrajn: *Robar-Dorin's mirror: Cinema and nationalism* (Robar-Dorinovo ogledalo: kino in nacionalizem)

13.00–15.00 Odmor za kosilo

15.00–16.00 Jože Vogrinc: *Towards a common European history as a resource for social transformation* (Nasproti skupni evropski zgodovini kot viru družbene spremembe)

16.00–17.00 Bo Strath: *On the need for a new long-term historical understanding of today's Europe* (O potrebi po novem dolgoročnem zgodovinskem razumevanju današnje Evrope)

Sobota, 12. marec

11.00–12.00 Andreas Musolff: *The discursive construction of Europe as a body politic* (Diskurzivna konstrukcija Evrope kot političnega telesa)

12.00–13.15 Jonathan Charteris-Black: *Enoch Powell – the voice of the oracle?* (Enoch Powell: Glas preroka?)

13.15–5.00 Odmor za kosilo

15.00–16.00 Igor Ž. Žagar: *Topoi and fallacies in discourse on Europe: The case of discourse-historical approach* (Toposi in napačna sklepanja v govoru o Evropi: primer diskurzivno-historičnega pristopa)

16.00–16.15 Primož Krašovec: *Zaključne besede*

Predavanja in razprave na konferenci bodo potekala/e v angleškem in slovenskem jeziku. Vstop na konferenco je prost.

Povzetki/Summaries

Primož Krašovec (Pedagoški inštitut)

Evropa med socializmom in neoliberalizmom: Evropske vrednote med '68 in '89

V raziskavi, ki je privedla do te konference, smo se osredotočili na medijske reprezentacije šestih dogodkov, ki so bili pomembni za pojem Evrope, kot ga poznamo danes: Madžarsko vstajo leta '56, graditev in rušenje Berlinskega zidu ('61 in '89), majsko vstajo v Franciji leta '68, okupacijo Češkoslovaške leta '68 in uvedbo vojne stanja na Poljskem leta '81. Omembe Evrope so bile najbolj pogoste in ideološka vloga pojma je bila najbolj poudarjena v dogodkih leta '68 in '89.

Za izhodišče predavanja bom vzel vlogo pojma Evrope v medijskih, političnih in vstajniških diskurzih leta '68 in '89 in se osredotočil na to, kako je bila Evropa (kot imaginaren in kot dejanski političen pojem) konstituirana, (re)prezentirana in uporabljena v različnih političnih in ideoloških diskurzih tistega časa. Glavna teza predavanja bo, da je bilo l. '68 zadnja velika evropska vstaja, ki je postavljala pod vprašaj povojno stanje Evrope z levičarske perspektive, ki je vsebovala tudi močno alternativno vizijo demokratičnega socializma, medtem ko je bilo l. '89 zaznamovano s triumfom desničarske alternativne vizije, neoliberalizma. Od leta '89 dalje je glavna značilnost evropskega družbenega in ekonomskega razvoja počasno, a vztrajno uvajanje neoliberalizma, medtem ko je odpor (kljub mnogim pomembnim zmagam in zaustavitvam neoliberalnega projekta) pasiven in se mora nova levičarska vizija razvoja šele pojaviti.

Europe between socialism and neoliberalism: European values in '68 and '89

In the research project leading to this conference, we focused on media representations of six events, important for the formation of the notion of Europe as we know it today: Hungarian uprising in '56, the rise and fall of the Berlin wall ('61 and '89), May uprising in France in '68, occupation of Czechoslovakia in '68 and the introduction of the state of war in Poland in '81. Mentions of Europe were the most frequent and political and ideological role of the notion was by far the most pronounced in the '68 and '89 events.

Taking the role the notion of Europe played in the media, political and insurrectionary discourses in '68 in '89 as our departing point, we will focus on how Europe (as both imaginary and real political notion) was constituted, (re)presented and utilized in various political and ideological discourses of that time. The main thesis of the lecture will be that '68 was the last major European uprising that questioned the post-war European state of things from the leftist perspective, with a strong alternative vision of democratic socialism, while '89 marked the triumph of the right-wing alternative vision, that of neoliberalism. Since '89 the main characteristic of European social and economic development has been a slow but persistent introduction of neoliberalism, whereas resistance has been (despite many important victories and checks on neoliberal development) passive and a new leftist alternative vision of development has yet to emerge.

Darko Štrajn (Pedagoški inštitut)

Robar-Dorinovo ogledalo: kino in nacionalizem

Predavanje bo posvečeno filmu Filipa Robarja-Dorina *Ovni in mamuti* (1985), ki je razkril etnična trenja v Sloveniji v odločilnem času pred propadom socializma in razpadom multietnične Jugoslavije. Filip Robar-Dorin je bil tako režiser kot scenarist in producent filma. Film je precej strukturiran in je montiran na način, ki bežno spominja na montaže Dušana Makavejeva iz šestdesetih. Tri zgodbe, ki so predstavljene v diskontinuirani pripovedi, so prepletene z dokumentarnim in drugim materialom. Zgodbe, dokumentarne podobe in govorjene komentarje povezuje le skupna tema identitete in etničnega konflikta in ne skupni liki ali dogodki. Film je nekaj posebnega, saj ne temelji na klasičnem scenariju ali literarnem delu, temveč – kar je še posebej pomembno – izhaja iz socioloških raziskav. Tako film *Ovni in mamuti* pomeni premik od tedaj prevladujoče “tragične” interpretacije problematike identite v ostalih slovenskih filmih do filmske tematizacije razcepa med realnim in ideološkim (oziroma imaginarnim) prostorom. Zasičenje montažnega prostora v paralelni pripovedni strukturi, z nekaj preprostimi kontrasti teksta in podobe, proizvede “ideološki šum”, kar dokonča učinek filma. S subverzivnim razkrivanjem ideologije nacionalne identitete Robar-Dorinov film – tako, da predoči svojo konstrukcijo v razliki do Drugega (tj. identitete) – ne pokaže Slovencem zrcala, v katerem bi se videli, kot bi jim bilo ljubo. Namesto tega gre za film, v katerem so primorani ne spregledati pogleda Drugega.

Med kompleksnimi zgodovinskimi in estetskimi določilnicami filma sta odločilna dva konteksta. Prvi je mesto tega filma v slovenski kulturi in v slovenskem filmu, drugi pa družbeni prostor Balkana tik preden so etnična trenja dobila politične in vojne razsežnosti. Robar-Dorinov film je bil eden izmed prispevkov, ki so redefinirali slovensko etnično identiteto znotraj pojma demokracije. A uspeh tako Robar-Dorinovega filma kot politične alternative so kasnejši politični dogodki precej zrelativizirali.

Robar-Dorin's Mirror: Cinema and Nationalism

The paper examines the case of Filip Robar-Dorin's film *Ovni in mamuti* (Rams and Mammoths, 1985), which revealed ethnic tensions in Slovenia at a critical time before the demise of communism and the looming breakup of multiethnic Yugoslavia. The film's producer Filip Robar-Dorin also wrote the script and directed it as well. The film is quite structured and is edited in a way that vaguely reminds one of Dušan Makavejev's *montages* in his famous 1960s movies. Three stories, presented in a discontinuous narrative, are interlaced with documentary and other kinds of visual material. The stories, documentary images, and spoken comments are connected only by the topics of identity and ethnic conflict, and not by linking characters or events. Something that sets this film apart is the fact that it is not based on a script or rooted in a literary work (a novel or story), but (more significantly) stems from sociological research. Thus, in the film *Rams and Mammoths* a shift was carried out from the prevailing “tragic” interpretation of problems of identity in other Slovenian films to cinematic thematization of the split in real vs. ideological (or imaginary) space. The saturation of the *montage* space in the parallel narrative structure, with some simple contrasts of text and image, produces “ideological noise,” making the effect of the movie complete. By subversively revealing the ide-

ology of national identity, Robar-Dorin's film – because it exposes its construction against the difference from the Other (i.e., identity) – does not represent a mirror for Slovenians to see themselves as they would prefer to. Instead, it is a film in which they are compelled not to miss the gaze of the Other. Two contexts are most decisive within the complex historical and aesthetic determinations of the film. One is the place of this film in Slovenian culture and Slovenian cinema, and the other determining framework is the social space of the Balkans, especially before these ethnic tensions acquired political and military dimensions. Robar-Dorin's film was one of those contributions that redefined Slovenian national identity as a notion of democracy. However, the success of both Robar-Dorin's film and the political alternative was mitigated significantly in later political events.

Jože Vogrinc (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani in ISH)

Nasproti skupni evropski zgodovini kot viru družbene spremembe

V svojem predavanju bom spodbijal verjetje, da skupna evropska zgodovinska zavest počiva na večnem temelju kulturnih vrednot (krščanstva itn.), ki se je več ali manj kontinuirano prenašal skozi čas in se na ta način ohranil kot "dediščina", ki se pojmuje kot temeljni kamen samo-obnavljajoče se "evropske identitete". Takšna verjetja niso značilna le za konservativce in/ali pozitiviste, temveč tudi za tiste teoretike kulture, ki procese kulturne (re)konstrukcije Evrope še vedno razumejo kot, v osnovi, delo spominjanja in zamišljanja skupnega popotovanja od rojstva (ponavadi v antični Grčiji) do neke vrste izpolnitve v prihodnosti.

Takšni pogledi niso v skladu s časovnim potekom življenjskih izkušenj, ki aktivno oblikujejo naša etična in politična stališča do zgodovinske izkušnje. Te izkušnje so bile vedno rezultat družbenih bojov in konfrontacij, ki so se iztekle v zgodovinske kompromise. Kulturno dediščino bi morali razumeti predvsem kot zgodovinski rezultat družbenega boja, ki sprosti kulturno imaginacijo in omogoča družbeno spremembo. Momenti, ki so odločilno vplivali na evropsko preteklost in njihovi največji dosežki (vsaj v misli, če že ne vselej v praksi), kot so verska tolerance, habeas corpus, demokracija in socialna država, so bili rezultat zgodovinskih kompromisov med nasprotujočimi si družbenimi silami.

Če je tako, potem "skupna evropska zgodovina" ni tiho kopičenje "dediščine", temveč dolg niz spopadov, ki vsakič znova redefinirajo tako možnosti kot meje ali celo nemožnost skupnega obstoja, identitete, preteklosti in prihodnosti. Je v tem primeru "skupna evropska zgodovina" le projekt, sredstvo v boju za dominacijo med "evropskimi diskurzji"? Ravno nasprotno! Če sprejmemo boje in pogajanja kot tisto pravo zgodovino Evrope, s tem obenem sprejememo njeno odprtost, kreativnost in univerzalno dimenzijo – in obenem zavrtnemo sklicevanje na katalog dediščine, ki loči evropsko od ostalih "civilizacij", kar dejansko reducira univerzalno dimenzijo njene zgodovinske izkušnje na potrošniško vabo "kulturnega področja".

Towards a common European history as a resource for social transformation

In my paper, I challenge beliefs that a common European historical consciousness rests on a permanent foundation consisting of 'cultural values' (Christianity etc.) more or less continuously transmitted through time and in this way 'preserved' as 'heritage' and regarded as the cornerstone of a self-regenerating 'European identity'. Such beliefs are held not only by conservatives and/or positivists, but also by those

cultural theorists who still understand the processes of cultural (re)construction of Europe as basically the work of re-remembering and re-imagining a common journey from a birth (usually in ancient Greece) to a kind of fulfilment in a coming future.

Such views are inconsistent with the time-scale of life experiences which actively shape our ethical and political stance to historical experience. These experiences have always been arrived at through social struggle and confrontation resulting in historical compromises. Cultural legacy should in the first place be grasped as historical result of the social struggle, releasing cultural imagination and enabling further social transformation. The defining moments of European past and its best achievements at least in thought if not always in practice, such as religious toleration, habeas corpus, democracy and welfare state, have been achieved as historical compromises among bitterly opposed social forces.

If so, 'common European history' is not a silent accumulation of 'heritage' but a long sequence of confrontations which always redefine possibilities as well as limits or even impossibilities of common existence, common identity, common past and future. Is 'common European history', then, just a project, a means in a fight for the dominance of 'European discourse'? Quite the contrary! To accept the legacy of social conflict and negotiation as 'the' history of Europe is to accept its openness, its creativity and its universal appeal – and to reject a recourse to a catalogue of heritage dividing Europe as 'civilization' from other such catalogues, and effectively reducing the universal appeal of its historical experience to a consumer attraction of a 'culture area'.

Bo Strath (University of Helsinki)

○ potrebi po novem dolgoročnem zgodovinskem razumevanju današnje Evrope

Izhodišče predavanja je ugotovitev, da velik del današnjega pomanjkanja legitimnosti evropskih institucij izvira iz globoko ahistoričnega pogleda na evropsko preteklost. Posledično obstaja nujna potreba po bolj realistični zgodovini Evrope, ki zavrača vsakršno teleološko razumevanje Evrope kot samogibnega projekta v lahnem drncu proti vnaprej zastavljenemu cilju. Poudariti moramo krhkost evropskega miru in napredka. Teoretsko utemeljevanje Evrope v teorijah o teleološki modernizaciji in globalizaciji je privedlo do ahistoričnega razumevanja evropske preteklosti, ki moti naše zmožnosti načrtovati njeno prihodnost.

Eno izmed podizhodišč predavanja je tekoče raziskovanje na Univerzi v Helsinkih. Tam se alternativna in bolj realistična podoba evropske preteklosti osredotoča na stoletje od 1815–1914, ki je predstavljalo predvojne zgodovinske temelje, na katerih sta bila postavljena tako mir iz leta 1945 kot naše današnje razumevanje Evrope. Za to stoletje je značilna vrsta trenj v političnem, kulturnem, družbenem, ekonomskem in pravnem polju in bojev med protagonisti različnih vizij evropske modernosti. Pravna in politična podlaga za nov evropski red, ki jo je vzpostavila Dunajska pogodba, je začela dobo, ki je trajala do leta 1914 in v kateri se je število meddržavnih vojn v Evropi zmanjšalo, medtem ko se je število državljanjskih vojn povečalo in revolucijam ni bilo videti konca. Trenja so se izoblikovala v različne geopolitične strategije, ustavne koncepcije, navodila za ekonomsko učinkovitost in recepte za socialno varnost ter v alternativna videnja pomena Evrope. Na takšen ali drugačen način je šlo povsod za interaktivno dinamiko med politiko in pravom, tako v naci-

onalnem kot v internacionalnem kontekstu. Ta interaktivna dinamika je bila vidna tudi v stalnem nihanju med iskanjem in pričakovanjem stabilnosti ter izkušnjami negotovosti. Trdim, da moramo ta nihanja podrobno raziskati in jih uporabiti kot osnovo za alternativno zgodovinsko videnje Evrope.

Drugo podizhodišče predavanja je knjiga *Politična zgodovina evropske integracije: Hinavskost demokracije-skozi-trg*, katere soavtor sem. Namen knjige je podati bolj realistično podobo zgodovine evropske integracije od leta 1945 naprej. Tukaj bom trdil, da je bilo evropske integracije kot federalističnega projekta konec v sedemdesetih letih s propadom Wernerjevega in Davignonovega plana. Leta okrog 1970 so pomenila nekakšen vrhunec evropske misli po letu 1945 in njeno institucionalizacijo. Maastrichtska pogodba leta 1992 in sprememba imena v Evropsko unijo sta običajno videni kot korak k še globji integraciji. V retrospektivi je jasno, da je ta razvoj pomenil premik v jeziku in institucijah, od harmonizacije k koordinaciji, od *acquis communautaire* k mehkim zakonom, od pravnega nadzora k političnemu monitoringu. Moč se je premestila od Evropske komisije k nacionalnim vladam v Svetu, kar je spremljalo naraščanje nacionalizma in antievropejstva. Dolgoročen razvoj od Maastrichta dalje je pomenil precejšnje pešanje integrativne sposobnosti Evrope. Zamisel bolj federalne Evrope ob ustanovitvi Unije je bila utemeljena na iluziji o bolj demokratični in bolj socialni Evropi kot bolj tržno usmerjeni Evropi. Učinek te iluzije se je dokočno pokazal septembra 2008. Druga velika iluzija je bilo verjetje, da povečevanje in poglobljanje hodita z roko v roki. Vse zgodovinske izkušnje federalnih projektov kažejo na nasprotno.

On the Need for a New Long-Term Historical Understanding of Today's Europe

The point of departure of the talk is that a good part of the present deficit of legitimacy of European institutions emerges from a deeply a-historic view of Europe's past. Consequently, there is an urgent need for a more realistic history that rejects any teleological understanding of Europe as a self-propelling project on steady march towards a predetermined goal. The fragility of European peace and progress needs to be highlighted. The theoretical foundation of Europe in teleological modernisation and globalisation theories has led to a-historical understandings of Europe's past that disturb our ability to plan for its future.

One point of departure for the talk is ongoing research within a research project at the Helsinki University. There, the alternative, and, so the argument, more realistic outline of Europe's past focuses on the century 1815–1914, which was the pre-war historical ground on which the peace of 1945 and our present conception of Europe were built. It testifies at least as much to conflict and fragility as to progress. The century is traversed by a series of tensions in the political, cultural, social, economic and legal fields and struggles between the protagonists of different conceptions of European modernity. The legal and political basis for a new European order established in the Vienna Treaty, called the European concert, opened an era that lasted until 1914 in which wars in Europe decreased, whereas the number of civil wars increased and the Revolution came to no end. The tensions were articulated in different geopolitical strategies, constitutional conceptions, prescriptions for economic efficiency and claims for social protection, and alternating views of the meaning of Europe. In one way or the other, they all dealt with the interactive dynamics between politics and law, nationally as well as internationally. These inter-

active dynamics were also visible in the permanent movement between search for and expectations of stability and experiences of fragility. The argument is that these tensions must be explored in deep detail and on that ground provide the basis of an alternative historical view on Europe.

Another point of departure of the talk is a recent co-authored book, *The Political History of European Integration. The Hypocrisy of Democracy-through-Market*. The book tries to provide a more realistic historical understanding of European integration in the somewhat shorter time-range since 1945. Here the argument is that the European integration as a federal project came to an end in the 1970s with the collapse of the Werner and Davignon plans. The years around 1970 meant a kind of culmination of the European post-1945 thought and its institutionalisation. The Maastricht Treaty in 1992 and the name shift to the European Union has in the standard rhetoric been seen as a step towards deeper integration in a federal integration. In retrospect it is clear that the development since then has meant a shift in language and institutions from harmonisation to coordination, from *acquis communautaire* to soft law, from legal surveillance to political monitoring. There has been a power migration from the Commission to the national governments in the Council accompanied by growing nationalism and anti-Europeanism. The long-term development since Maastricht has meant a considerable erosion of the integrative capacity of Europe. The imagination of a more federal Europe with the establishment of the Union was not least based on the illusion of a more democratic and more social Europe through a more market-oriented Europe. The impact of this illusion came to full expression in September, 2008. The second major illusion is the belief that enlargement and deepening go hand in hand. All historical experiences of federal projects demonstrate the contrary.

Andreas Musloff (University of East Anglia)

Diskurzivna konstrukcija Evrope kot političnega telesa

Evropski kontinent je bil v preteklosti v slikah in tekstih pogosto upodabljan kot človeško telo, a vprašanje je, ali ima ta metafora še kaj političnega in/ali konceptualnega pomena danes (razen kot ikonsko-nostalgična referenca). Ali današnji politični, družbeno-kulturni in ekonomski konflikti omogočajo misliti Evropo kot politično-telesno celoto, ki je več kot vsota svojih delov in poseduje "organsko" enotnost? V predavanju bom, na podlagi podatkov o javnih diskurzih, pokazal, da je ideja o Evropi kot telesu še vedno trdno zasidrana v sodobni politični misli in da predstavlja podlago ravno tistih debat o aktualnih konfliktih, zaradi katerih se zdi mapiranje Evrope kot telesa zastarelo. Toda, ali je nekaj tako razklanega z notranjimi konflikti in čigar enotnost je tako vztrajno zanikana, sploh še lahko telo? Da bi odgovorili na to vprašanje, se moramo posvetiti metafori političnega telesa in njenim tihim predpostavkam o značaju in delovanju političnih celot. Na koncu bomo razmišljali še o tem, katere od teh predpostavk so koristne za konstrukcijo Evrope v 21. stoletju in katere so za ta namen neprimerne.

The discursive construction of Europe as a body politic

The continent of Europe has often been depicted in images and texts as a human body but we may ask whether this metaphor has any conceptual and/or political import today beyond the value of a nostalgic iconic reference. Do the political, socio-cultural and economic conflicts of today allow for Europe to be thought of as

a politico-corporeal whole that is more than the sum of its parts and has an “organic” unity? In this contribution I will show on the basis of public discourse data that the idea of Europe as a *body* is still firmly entrenched in present-day political thought and informs the very debates about conflicts that seem to render its underlying “mapping” outdated. But what kind of “body” is it that is haunted by internal conflicts and competition and whose integrity is openly questioned and denied? To answer these questions we need to reflect on the history of the *body politic* metaphor and its implicit assumptions about the nature and function of political wholes. In conclusion, we will discuss which of these assumptions are harmful and/or helpful for the Construction of Europe in the twenty-first century.

Jonathan Charteris-Black (University of the West of England)

Enoch Powell: Glas preroka?

Britanski politik Enoch Powell je najbolj znan po svojem govoru “Reke krvi”, ki je izrazil strahove desnice, da Velika Britanija ne bo zmogla absorbirati imigracije in po svojem strastnem nasprotovanju britanskemu vstopu v Evropo. Powell je dal obliko občutjem izgube, ki so bila povezana z zatonom britanskega imperija, in jih poskušal preseči z zaklinjanjem nacionalnega ponosa. Kot je bilo za desnico običajno, je njegova retorika postala vrsta odpora proti tem procesom. Uspelo mu je strniti strahove, ki so izvirali iz družbenih in političnih sprememb, ki jih je sprožila izkušnja izgube Imperija. Strahovi, da so geografske meje otoške države zaradi demografskega razvoja postale pretočne, so povezani z idejo o skupnostih kot “posodah”, ki jih ogrožajo zunanje sile. Powellova retorika je značilno desničarska, saj povezuje mitično mišljenje s populizmom.

V predavanju bom trdil, da je za Powellov stil značilna “spekulativna prerokba” in da je razvil celo vrsto retoričnih strategij, s katerimi je, vsaj tako trdi sam, predstavljal zatrite želje navadnih Britancev. Njihov glas naj bi se slišal skozi uporabo vsakdanjih fraz, sklicavanje na pogovore z njimi, citate iz njihovih pisem in z uporabo drugih tehnik folklorne pripovedi. Te tehnike kontrastira z mogočnim, klasičnim glasom, ki mu omogoča, da je dojet kot “Prerok”, ki napoveduje propad evropskega projekta. Za ta visokoklasični stil so značilne metafore in uporaba toposov. Gre za stil, ki spaja mit z argumentom in tako podaja podobo herojskega individualizma. Vpliv njegovih govorov na dejansko politiko je manj pomemben kot njegov vzpon na pozicijo mitske figure desnice. V zgodovinskem spominu je zasedel mesto prototipskega nacionalista, ki se je boril za ohranitev občutja nacionalne identitete v času, ko je britanski imperij razpadal, medtem ko se je hkrati Evropa združevala. Trenja, ki jih sproža negotovost o nacionalni identiteti še vedno niso povsem pomirjena, zato mnogi Powella še vedno slišijo kot glas Preroka.

Enoch Powell: The Voice of the Oracle?

The British politician Enoch Powell is most well known for his so-called ‘Rivers of Blood’ speech that expressed the fears of the political right that Britain would not be able to absorb immigration and his vociferous opposition to British entry into Europe. Powell gave form to feelings of loss associated with imperial decline and sought to overcome these by evoking national pride and like many from the political right, his rhetoric became one of resistance to these processes. He was able to crystallize fears that originated in social and political changes arising from experience of loss of Empire. Fears that the geographical boundaries of an island state were permeable as a result of the demographic processes can be traced to the idea

of communities as “containers” that are threatened by outside forces. His rhetoric is typical of the political right in its combination of mythic thinking with popular rhetoric.

In this paper (based on Charteris-Black 2005, 2009 and forthcoming 2011) I will propose that Powell’s style is characterised by ‘speculative prophecy’ and that he developed a range of rhetorical strategies through which he claimed to represent the repressed wishes of ordinary British people. Their voice is heard through the use of everyday phrases, reported dialogues with them, quotes from their letters and the use of other folk narrative techniques. It is contrasted with a grandiloquent, classical voice that allowed him to be heard as an ‘Oracle’ - predicting the doom of the European project. This high classical style is characterised by metaphor and by argument strategies known as ‘topoi’ (Wodak 2001). I suggest that a style that combined myth with argument conveyed an image of heroic individualism. The impact of his speeches on the policies of his time is less important than his legacy as a symbolic figure for the political right. He has gained a place in historical memory as a prototypical nationalist who strived to preserve a sense of national identity at a time when the British Empire was breaking up while, simultaneously, Europe was converging. The tensions arising from uncertainties about national identity have not yet been fully resolved which is why he continues to be heard by some as the voice of ‘The oracle’.

Igor Ž. Žagar (Pedagoški inštitut)

Toposi in napačna sklepanja (fallacies) v govoru o Evropi: primer diskurzivno-historičnega pristopa

Pričujoča predstavitev se bo ukvarjala s toposi in napačnimi sklepanji (fallacies), kakor jih v svojih analizah govora o Evropi konceptualizira (in uporablja) šola diskurzivno-historičnega pristopa (veja kritične analize diskurza).

Topos (množinsko tudi topoi) je eden od najpogosteje uporabljanih konceptov klasične teorije argumentacije (izhajajoč še iz del Aristotela in Cicerona). Svojo vlogo in uporabo je našel ne le v filozofiji, sociologiji, antropologiji in lingvistiki, temveč tudi v vsakdanjem življenju in pogovornem jeziku.

Študij “napačnih sklepanj” (fallacies) se je, po drugi strani, razcvetel (Woods & Walton 1989, van Eemeren & Grootendorst 1992, idr.) po izidu temeljnega dela C. L. Hamblina *Fallacies* (1970), v katerem na novo interpretira tisto, kar je bilo vse od Aristotela (*O sofističnih ovrzbah, De Sophisticis Elenchis*) znano kot “napake v sklepanju” ali “slabi argumenti/slabe argumentacije”.

Najprej (kar zadeva topose), bomo primerjali Aristotelove in Ciceronove definicije z novimi konceptualizacijami Perelmana in Toulmina. Pokazali bomo, da se diskurzivno-historični pristop opira predvsem na poenostavljeno, nereflektirano rabo toposov (zlasti na t.i. literarne topose), pri tem pa zanemarja veliko produktivnejše, teoretske (in analitične) razdelave tega koncepta.

V nadaljevanju (in kar zadeva napake v sklepanju) (si) bomo zastavili dve vprašanji. Najprej epistemološko: ali ljudje (posamezniki, politiki, mediji ...) napačna sklepanja (nenamerno) *zagrešimo* ali pa jih (namerno) *uporabljamo*? In potem metodološko: kadar (filozofi, sociologi, analitiki diskurza ...) odkrijemo napačno sklepanje (oz. nekaj, za kar mislimo, da bi utegnilo biti napačno sklepanje), na kakšni konceptualni osnovi razlikujemo med (nenamerno) zagrešenimi in (namerno) uporabljenimi napačnimi sklepanji? In še več: na kakšnih epistemoloških in metodoloških kriterijih temeljijo naše odločitve o tem, da nekaj je napačno sklepanje

(nekaj drugega pa ne)?

Pri odgovoru na zadnji dve vprašanji se bomo usmerili predvsem na napačno sklepanje t. i. *slamnatega moža*. Ali takšno napačno sklepanje sploh obstaja? Kaj nismo vsi prisiljeni v to “napačno sklepanje”, vsakič ko govorimo o drugih ljudeh, njihovih stališčih ali njihovem delu? Gornje trditve in vprašanja bomo podkrepili z analizami, kot jih ponuja diskurzivno-historični pristop.

Topoi and fallacies in discourse on Europe: The case of Discourse-Historical Approach

This presentation will be concerned with topoi and fallacies as conceptualized by Discourse-Historical Approach (a branch of Critical Discourse Analysis) and used in their analyses of discourse on Europe.

Topos (topoi in plural) is one of the most widely used concepts from classical argumentation theory (dating back to Aristotle and Cicero). It found its way not only in philosophy, sociology, anthropology, and linguistics, but in everyday life and everyday conversation as well.

The study of fallacies, on the other hand, started to bloom (Woods & Walton 1989, van Eemeren & Grootendorst 1992, etc.) after C. L. Hamblin’s groundbreaking work *Fallacies* (1970), reinterpreting what used to be known as “mistakes in reasoning” or “bad arguments/bad argumentations” since Aristotle (*On Sophistical Refutations*).

First (topos-wise), starting with definitions from Aristotle and Cicero, and contrasting them with new conceptualizations by Perelman and Toulmin, we will show that Discourse-Historical Approach relies mostly on simplified, un-reflected use of topoi (*literary topoi*), thus neglecting much more productive, theoretical (and analytical) elaborations of the concept.

Second (fallacy-wise), we will be asking two questions. First, an epistemological one: do we (everymen, politicians, media, ...) *commit* fallacies (unintentionally), or do we (intentionally) *use* them? Second, a methodological one: when we (philosophers, sociologists, discourse analysts, ...) detect a fallacy (i.e., what we think could be a fallacy), on what conceptual grounds do we differentiate between (unintentionally) committed and (intentionally) used fallacies? Even more: on what epistemological and methodological criteria do we base our decisions that something is a fallacy (while something else is not)?

In answering these last questions, we will be mostly concentrating on the (so called) *Straw man* fallacy. Is there such a fallacy at all? Aren’t we forced to commit this “fallacy” whenever we talk about other people, their views, or their work? Analyses from Discourse-Historical Approach will be used to corroborate these points.

Curricula vitae

Primož Krašovec

Primož Krašovec je zaposlen kot raziskovalec na Pedagoškem inštitutu v Ljubljani. Leta 2004 je diplomiral iz novinarstva, trenutno pa končuje doktorat iz sociologije vsakdanjega življenja na Fakulteti za družbene vede.

Članki

- Krašovec, Primož. Novinarska etika. *2000 (Ljublj.)*, 2004, [Št.] 168/169/170, str. 193–202. [COBISS.SI-ID 223273984]
- Krašovec, Primož. »Čeprav to še ni dokazano«: značilna diskurzivna gesta sodobnega institucionalnega rasizma. *Družbosl. razpr. (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], avg./dec. 2004, letn. 20, št. 46/47, str. 207–217. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dr/dr46-47Krašovec.PDF>. [COBISS.SI-ID 23606877]
- Krašovec, Primož. Marxove kritike in sovražni govor. *Borec*, 2007, št. 639/643, str. 308–332. [COBISS.SI-ID 1693015]
- Krašovec, Primož. Brechtove potujitve na ravni dramskega teksta : od proletarske govornice do sarkazma. *Dialogi (Maribor)*, 2007, letn. 43, št. 11/12, str. 71–87. [COBISS.SI-ID 1693527]
- Krašovec, Primož, Žagar, Igor Ž. »Napredni« proti »birokratskemu« socializmu : kako se je mit socializma v jugoslovanskem poročanju o okupaciji Češkoslovaške leta 1968 razcepil na dvoje. *Šol. polje (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], jesen 2008, letn. 19, št. 3/4, str. 57–76. [COBISS.SI-ID 1836119]
- Krašovec, Primož, Žagar, Igor Ž. Divisions and struggles of the Slovenian journalistic guild : a case study of contemporary European journalism. *Journalism studies*, 2009, vol. 10, no. 1, str. 85–99. [COBISS.SI-ID 1849431]
- Krašovec, Primož. '68 kot hkratna kriza evropskega zahoda in vzhoda. *Šol. polje (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], zima 2009, letn. 20, št. 5/6, str. 133–155. [COBISS.SI-ID 1969751]

Darko Štrajn

Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je doktoriral z disertacijo Fichtejevski subjekt (13. marca 1985). L. 1976 se je zaposlil v uredništvu revije Mladina (takrat pri založbi Mladinska knjiga) kot urednik-novinar. Pozneje je bil na Pedagoškem inštitutu (takrat še pri Univerzi v Ljubljani) od 15. oktobra 1986 do 15. aprila 1993 direktor. Zdaj je znanstveni svetnik in je, med drugim, v letih od 1999 – 2008 vodil raziskovalno programsko skupino za edukacijske raziskave. Od 20. 2. do 7. 6. 1998 je gostoval na Amsterdamski univerzi, in sicer na podiplomski šoli za teorijo kulture (ASCA). Odkar dela na Pedagoškem inštitutu je zelo angažiran v različnih oblikah mednarodnega sodelovanja: od raziskovalnih in izobraževalnih projektov, preko mnogih udeležb na mednarodnih kolokvijih, konferencah in seminarjih, do sodelovanja z mednarodnimi organizacijami, kakršni sta Svet Evrope in Unesco, zdaj pa deluje tudi kot član Svetovalne skupine za 7.okvirni raziskovalni program za socio-ekonomske vede in humanistiko pri Evropski komisiji. Včlanjen je v IAIE (International Association for Intercultural Education) in SIETAR Europa (The Society for Intercultural Education, Training and Research).

Knjige

- Štrajn, Darko. *Subjekt svobode : k vprašanju aktualnosti fichtejevskega subjekta*, (Zbirka Družboslovje). 1. natis. Ljubljana: Delavska enotnost, 1987. 222 str. ISBN 86-371-0003-1. [COBISS.SI-ID 16985857]
- Štrajn, Darko. *Melodrama : žanr sreče in obupa*, (Zbirka revije Ekran Imago). [Ljubljana]: Revija Ekran, 1989. 97 str., ilustr. [COBISS.SI-ID 14525952]
- Justin, Janez, Kosovel, Ivan, Močnik, Rastko, Šetinc, Marjan, Štrajn, Darko, Zupančič, Maja. *Za drugačno družboslovje v SŠ*, (Zvezki MC CK ZKS, št. 3). Ljubljana: Marksistični center CK ZK Slovenije, 1989. 85 str. [COBISS.SI-ID 8247040]
- Štrajn, Darko. *Vzgoja družbe*, (Digitalna knjižnica, Dissertationes, 2). Ljubljana: Pedagoški inštitut, 2009. 202 str. ISBN 978-961-270-005-8. <http://www.pei.si/Sifranti/StaticPage.aspx?id=62>. [COBISS.SI-ID 247003904]

Članki

- Štrajn, Darko. K vprašanju šolske tranzicije družbe. *Šol. polje (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], zima 2003, letn. 14, št. 5/6, str. 85-100. [COBISS.SI-ID 1093975]
- Štrajn, Darko. Politika vzgoje identitete in razlike. *Šol. polje (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], pomlad/poletje 2004, letn. 15, št. 1/2, str. 85-93. [COBISS.SI-ID 1171543]
- Štrajn, Darko. Kompleksnost vzgoje in izobraževanja v luči mednarodnih testov znanja. *Šol. polje (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], jesen 2005, letn. 16, št. 3/4, str. [227]-236. [COBISS.SI-ID 1293911]
- Štrajn, Darko. Subjekt in objekt etike v znanosti. *Šol. polje (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], zima 2005, letn. 16, št. 5/6, str. 229-238. [COBISS.SI-ID 1415767]
- Štrajn, Darko. Pozabljena ideja razorožitvene vzgoje. *Šol. polje (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], zima 2006, letn. 17, št. 5/6, str. [149]-160. [COBISS.SI-ID 1550167]
- Štrajn, Darko. Neizogibnost političnega - filozofija in svoboda. *Anthropos (Ljublj.)*, 2007, let. 39, št. 1-2, str. 169-181. [COBISS.SI-ID 1636951]
- Štrajn, Darko. Prodirati v abstrakcijo. *Kino!*, 2007, letn. 1, št. 1, str. 105-111. [COBISS.SI-ID 1580119]
- Štrajn, Darko. Reformiranje ali izboljševanje šole. *Sodob. pedagog.*, 2007, letn. 58, št. 2, str. 50-60. [COBISS.SI-ID 1600599]
- Štrajn, Darko. Paradoksi moralne vzgoje. *Sodob. pedagog.*, 2007, letn. 58, posebna izd., str. 80-91. [COBISS.SI-ID 1560151]
- Štrajn, Darko. Adapting educational systems to social changes in post-socialism. *Journal of comparative policy analysis*, June 2008, vol. 10, no. 2, str. [117]-131. [COBISS.SI-ID 1787479]
- Štrajn, Darko. Bit duha je neki filmski kolut. *Kino!*, 2008, letn. 2, št. 5-6, str. 11-22. [COBISS.SI-ID 1814615]
- Štrajn, Darko. Identity in a notion of the Eastern and Western European cinema. *New review of film and television studies*, April 2008, vol. 6, no. 1, str. 41-50. [COBISS.SI-ID 1693783]
- Štrajn, Darko. Interkulturalnost v prostoru multikulturalnosti : tuji jezik in interkulturalna kompetenca. *Šol. polje (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], zima 2008, letn. 19, št. 5/6, str. 107-120. [COBISS.SI-ID 1847383]

- Štrajn, Darko. Pierrot le fou and eternity in the sixties. V: Tratnik, Polona (ur.). *Art : resistance, subversion, madness : odporništvó, subverzija, norost*, (Monitor ZSA, vol. 11, no. 1-2). Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Založba Annales, 2009, str. 125-134. [COBISS.SI-ID 1914711]
- Štrajn, Darko. André Bazin, filmski realizem in esencijalizem v teoriji filma. *Kino!*, 2009, št. 8/9, str. 234-241. [COBISS.SI-ID 2905435]
- Štrajn, Darko. Dolgotrajno srečanje filma in filozofije. *Čas. krit. znan.*, 2010, letn. 38, št. 242, str. 19-28. [COBISS.SI-ID 2159191]
- Štrajn, Darko. Poklicno/strokovno izobraževanje in visoko vrednotenje terciarne izobrazbe. *Sodob. pedagog.*, 2010, letn. 61, št. 2, str. 22-36. [COBISS.SI-ID 2036567]

Jože Vogrinc

Jože Vogrinc je sociolog kulture in medijev. Doktoriral je z nalogo *Televizijski gledalec: nastavki za teorijo televizije*. Predava na Oddelku za sociologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in na ISH - Fakulteti za podiplomski humanistični študij, kjer vodi program medijskih študijev. Ukvarja se z radikalnimi družbenimi spremembami v zgodovini in z analizo njihovih pogojev, posledic in zavesti udeleženi.

Knjige

- Vogrinc, Jože. *Televizijski gledalec : [koncept televizijskega komunikacijskega razmerja kot izhodišče za teorijo televizije]*, (Studia humanitatis, Apes, 3). Ljubljana: ŠKUC: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, 1995. 177 str. ISBN 961-6085-09-3. [COBISS.SI-ID 52939520]
- Vogrinc, Jože. *A tévénézö*, (Fordulópont könyvek). Budapest: Pont, cop. 2001. 158 str. ISBN 963-9312-16-9. [COBISS.SI-ID 16209250]
- Vogrinc, Jože. *Televizijski gledač*, (Edicija Kontakt). Skopje: Alef, 2006. 187 str., ilustr. ISBN 9989-149-06-2. [COBISS.SI-ID 33227362]
- Vogrinc, Jože. *Historični materializem in humanistične vede*, (Zbirka Apes). Ljubljana: Studia humanitatis, 2009. 245 str. ISBN 978-961-6798-06-8. [COBISS.SI-ID 249551104]

Članki

- Vogrinc, Jože. Očetov gumb. *Čas. krit. znan.*, 1993, 21, št. 162/163, str. 74-81, ilustr. [COBISS.SI-ID 63895552]
- Vogrinc, Jože. Medijsko strukturiranje vsakdana. *Družbosl. razpr. (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], 1998, let. 14, št. 27/28, str. 48-54. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dr/dr27-28Vogrinc.PDF>. [COBISS.SI-ID 18891613] Vogrinc, Jože. Ali je ženska na fotografiji človek?. *Delta (Ljubl.)*, 2003, letn. 9, št. 1/2, str. 61-78. [COBISS.SI-ID 23576674]
- Vogrinc, Jože. Mit danes : prevzeto razumevanje mita v kritični družboslovni tradiciji in uporabnost Vernantove koncepcije starogrških mitov za raziskovanje sodobne popularne kulture. *Keria (Ljubl.)*, 2004, letn. 6, št. 2, str. [111]-120. [COBISS.SI-ID 23094573]
- Vogrinc, Jože. Poklicna ideologija novinarjev ter cenzura in samocenzura. *Dialogi (Maribor)*, 2007, let. 43, št. 7/8, str. 149-164. [COBISS.SI-ID 35034210]

Vogrinc, Jože. Dejavnost Utopije. *Monitor ISH*. [Tiskana izd.], 2009, let. 11, št. 1, str. 107-121. [COBISS.SI-ID 1450893]

Bo Strath

Prof. Bo Strath je od 1. julija 2007 ugledni (distinguished) profesor finske akademije za nordijsko, evropsko in svetovno zgodovino na Univerzi v Helsinkih. Od 1997 do 2007 je bil profesor sodobne zgodovine na Inštitutu Evropske Univerze (European University Institute) v Firencah, od 1990 do 1996 pa profesor zgodovine na Univerzi v Göteborgu (Švedska). Prof. Strath je bil gostujoči profesor na Univerzi v Kielu in Univerzi v Glasgowu, na Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales v Parizu, na Collegium for Advanced Studies in Social Sciences v Uppsali, kakor tudi na Univerzu v Aarhusu, Humboldtovi Univerzi v Berlinu, Univerzi v Bielefeldu, Univerzi Johanna Wolfganga Goetheja v Frankfurtu, Univerzi v Lundu, Univerzi Saitama Daigaku, Univerzi v Stockholmu in fundaciji Tokyo Daigaku. Je tudi ustanovni član European Society for the History of Political Thought.

Njegovo delo na Univerzi v Helsinkih je usmerjeno predvsem na dva raziskovalna projekta: *Between Restoration and Revolution, National Constitutions and Global Law: an Alternative View on the European Century 1815-1914 in Conceptual History and Global Translations: The Euro-Asian and African Semantics of the Social and the Economic*.

Knjige

The Political History of European Integration. The hypocrisy of democracy-through-market. London: Routledge 2010. Co-authored with Hagen Schulz-Forberg.

Union och demokrati. De Förenade rikena Sverige-Norge 1814-1905 (Union and Democracy. The United Kingdoms Sweden-Norway 1814-1905). Nora: Nya Doxa 2005. 734 pp. Ill. Norwegian translation *Union og demokrati. Dei sameinte rika Sverige-Noreg 1814-1905*. Oslo: Pax 2005.

Mellan medbestämmande och medarbetare: Metall och samhällsutvecklingen, 1957-1976 (Between Co-determination and Co-worker: The Swedish Metal Workers' Federation and the Transformation of Society, 1957-1976). Metall, Stockholm 2000. 334 pp.

Mellan två fonder: LO och den svenska modellen. Atlas, Stockholm 1998. 339 pp.

Organisation of Labour Markets: Governance, Culture and Modernity in Germany, Sweden, Britain and Japan. Routledge, London 1996.

Folkhemmet mot Europa: Ett historiskt perspektiv på 90-talet. Tiden, Stockholm 1993. 352 pp.

The Politics of Deindustrialisation. The Contraction Process of the West European Shipbuilding Industry. Croom Helm, London 1987. xi+295 pp. (Spanish edition: *La Política de Desindustrialización. La Contracción de la industria de la construcción naval en Europa Occidental*, Ministerio de Trabajo y Seguridad Social, Madrid 1989).

Varvsarbetare i två varvsstäder. Svenska Varv, Gothenburg 1982. 372 pp.

Nordic Industry and Nordic Economic Cooperation, Diss. A&W International, Stockholm 1978. 334 pp.

Antologije in poročila

Małgorzata Pakier and Bo Stråth (eds), *A European Memory? Contested Histories and Politics of Remembrance*. Oxford: Berghahn Books 2010.

- Lars Magnusson and Bo Stråth (eds.), *European Solidarities. Tensions and Contentions of a Concept*. Brussels: PIE-Peter Lang 2007.
- Hans-Åke Persson and Bo Stråth (eds.), *Reflections on Europe. Defining a Political Order in Time and Space*. Brussels: PIE-Peter Lang 2007.
- Lars Magnusson and Bo Stråth (eds.), *A European Social Citizenship? Preconditions for Future Policies from a Historical Perspective*. Brussels: PIE-Peter Lang 2004. Anna Triandafyllidou and Bo Stråth (eds.), *Representations of Europe and the Nation in Current and Prospective Member States: Media, Elites and Civil Society. The Collective State of the Art and Historical Reports*, Brussels: European Commission Research Directorate, 2003.
- Quentin Skinner, Bo Stråth (eds.), *States and Citizens. History, Theory, Prospects*. Cambridge UP, 2003.
- Mikael af Malmborg, Bo Stråth (eds.), *The Meaning of Europe. Variety and Contention within and among Nations*. Berg Publishers, Oxford 2002.
- Lars Magnusson, Bo Stråth (eds.), *From the Werner Plan to the EMU, In Search of a Political Economy for Europe*. Work and Society No. 29. P.I.E.-Peter Lang, Brussels 2001.
- Bo Stråth (ed.), *Europe and the Other, Europe as the Other*. Multiple Europes No. 10. P.I.E.-Peter Lang, Brussels 2000 4th ed 2010. Bo Stråth (ed.), *Myth and Memory in the Construction of Community, Historical Patterns in Europe and Beyond*. Multiple Europes No. 9. P.I.E.-Peter Lang, Brussels 2000.
- Bo Stråth (ed.), *After Full Employment. European Discourses on Work and Flexibility*. PIE-Peter Lang, Brussels 2000.
- Bo Stråth, Nina Witoszeck (eds.), *The Postmodern Challenge: Perspectives East and West*. Postmodern Studies 27. Rodopi, Amsterdam 1999. Bo Stråth (ed.), *Language and the Construction of Class Identities. The Struggle for Discursive Power in Social Organisation: Scandinavia and Germany after 1800*. Gothenburg University 1990.

Andreas Musolff

Prof. Musolff je najprej poučeval lingvistiko, nemško in angleško filologijo na univerzah v Düsseldorfu in Londonu. Doktoriral je z delom o psiholingvistiki Karla Bühlerja. Od leta 1990 živi in dela v Združenem kraljestvu, najprej na Aston University, potem na Durham University, od oktobra 2010 pa na University of East Anglia.

Prof. Musolff je znan predvsem po svojem raziskovanju metafor, še posebej metafor o Evropi.

Knjige

Musolff, Andreas and Zinken, Jorg *Metaphor and Discourse*. Palgrave Macmillan . ISBN 9780230537309

Musolff, Andreas *Metaphor, Nation and the Holocaust*. Routledge. ISBN 9780415801195

Poglavja v knjigah

Musolff, Andreas and Zinken, Jorg (2009) *A Discourse-centred Perspective on Metaphorical Meaning and Understanding*. In: *Metaphor and Discourse*. Palgrave Macmillan, pp. 1-8. ISBN 9780230537309

- Musolff, Andreas (2009) *Metaphor in the History of Ideas and Discourses: a medieval version of the Body-State Analogy*. In: *Metaphor and Discourse*. Palgrave Macmillan, pp. 233-247. ISBN 9780230537309
- Musolff, Andreas (2008) *Are Shared Metaphors the Same? English and German Body Imagery in Comparison and Contrast*. In: *Anglo-German Linguistic Relations*. Peter Lang. ISBN 9783039116560
- Musolff, Andreas (2008) *The Embodiment of Europe: How do Metaphors Evolve?* In: *Body, Language and Mind, Vol 2: Sociocultural Situatedness*. Mouton de Gruyter, pp. 301-326. ISBN 9783110196184
- Musolff, Andreas (2007) *Is there such a Thing as Discourse History? The Case of Metaphor*. In: *Cognitive Linguistics in Critical Discourse Analysis: Application and Theory*. Cambridge Scholars, pp. 1-27.
- Musolff, Andreas (2006) *Bürgerkriegs-Szenarios und ihre Folgen: Die Terrorismusdebatte in der Bundesrepublik 1970-1993*. In: *Die RAF und der linke Terrorismus*. Hamburger Edition, pp. 1171-1184.
- Musolff, Andreas (2006) *Terrorismus im öffentlichen Diskurs der BRD: Seine Deutung als Kriegsgeschehen und die Folgen*. In: *Terrorismus in der Bundesrepublik. Medien, Staat und Subkulturen in den 1970er Jahren*. Campus, pp. 302-319.
- Musolff, Andreas (2005) *Brisante Metaphern. Zur argumentativen Funktion von Krankheitsmetaphorik im öffentlichen Diskurs*. In: *Brisante Semantik*. Niemeyer, pp. 309-322.
- Musolff, Andreas *Love, Parenthood and Gender in the European Family: The British Perspective*. In: *Europa - Stier und Sternenkrantz. Von der Union mit Zeus zum Staatenverbund*. Vandenhoeck & Ruprecht , pp. 536-548. ISBN 9783899715668

Članki

- Musolff, Andreas (2008) *Progressive Evolution and Totipotent Stem Cells: Metaphors in British and German Debates about the Life Sciences*. *Iberica* , 17. pp. 45-49. ISSN 11397241
- Musolff, Andreas (2008) *What can Critical Metaphor Analysis add to the Understanding of Racist Ideology? Recent Studies of Hitler's Antisemitic Metaphors*. *Critical Approaches to Discourse Analysis Across Disciplines*, 2 (2). pp. 1-10. ISSN 17523079
- Musolff, Andreas (2007) *Popular science concepts and their use in creative metaphors in media discourse*. *metaphorik.de*, 13. pp. 67-85.
- Musolff, Andreas (2007) *What role do metaphors play in racial prejudice? The function of antisemitic imagery in "Mein Kampf"*. *Patterns of Prejudice*. pp. 21-44. ISSN 0031-322X
- Musolff, Andreas (2006) *Metaphor Scenarios in Public Discourse*. *Metaphor and Symbol*. pp. 23-38.
- Musolff, Andreas (2005) *Genetic information as part of the "Great Chain of Being"*. *metaphorik.de*, 8. pp. 52-70.
- Musolff, Andreas (2005) *Ignes fatui or apt similitude? — the apparent denunciation of metaphor by Thomas Hobbes*. *Hobbes Studies*, 18. pp. 96-113.
- Musolff, Andreas *Hitler's Children Revisited: West German Terrorism and the Problem of Coming to Terms with the Nazi Past*. *Terrorism and Political Violence* , 23 (1). pp. 60-71. ISSN 09546553

Jonathan Charteris-Black

Prof. Jonathan Charteris-Black je profesor lingvistike na University of the West of England. Ukvarja se predvsem s "kritično analizo metafore" in retoriko, najvplivnejši rezultat teh raziskav pa je njegovo odmevno delo iz leta 2005, *Politicians and Rhetoric: The persuasive power of metaphor*. Basingstoke & New York: Palgrave-MacMillan.

Knjige

- Charteris-Black, J. 2007 *The Communication of Leadership: The Design of Leadership Style*. London & New York: Routledge. 250 pages ISBN 0-415-37829
- Charteris-Black, J. 2005 *Politicians and Rhetoric: The persuasive power of metaphor*. Basingstoke & New York: Palgrave-MacMillan. 239 pages. ISBN 1-4039-4689-2
- Charteris-Black, J. 2004 a) *Corpus Approaches to Critical Metaphor Analysis*. Basingstoke & New York: Palgrave-MacMillan. 263 pages. ISBN 1-4039-3292-1

Poglavja in uredniške izdaje

- Charteris-Black, J. (2009) 'Metaphor and Political Communication'. In A. Musolff & J. Zinken (eds.). *Metaphor and Discourse*. Basingstoke & New York: Palgrave-MacMillan. 97-115
- Charteris-Black, J. 2004 (b) 'Why "an angel rides in the whirlwind and directs the storm": A corpus-based comparative study of metaphor in British and American political discourse'. In K. Aijmer and B. Altenberg (eds.) *Advances in Corpus Linguistics: Papers from the 23rd International Conference on English Language Research on Computerized Corpora (ICAME 23)*. Amsterdam/New York: Rodopi
- Charteris-Black, J. 2003 (b) 'A Contrastive, Cognitive Perspective on Malay and English Figurative Language'. In K.M. Jaszczolt & K. Turner (ed) *Meaning Through Language Contrast. Pragmatics and Beyond New Series 99*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins. Pp. 141-158 ISBN 90 272 5119 3
- Charteris-Black, J. 2003 (c) 'A Prototype based approach to the translation of Malay and English Idioms'. In S. Granger, J. Lerot & S. Petch-Tyson (ed.) *Corpus Based Approaches to Contrastive Linguistics and Translation Studies*. Amsterdam & New York: Rodopi. Pp. 123-140 (ISBN: 90-420-1046-0)
- Charteris-Black, J. 2001 (a) »Cultural Resonance in English and Malay Figurative Phrases: The case of 'hand'«. In J. Cotteril and A. Ife (eds.) *Languages Across Boundaries*. London & New York: BAAL in association with Continuum. Pp. 151-170
- Charteris-Black, J. 2001 (b) 'Blood sweat and tears: a Corpus-based cognitive analysis of 'blood' in English Phraseology'. *Studi Italiani di Linguistica Teorica e Applicata: Italian Studies on Theoretical and Applied Linguistics* 2001:2: 273-288
- Charteris-Black, J. 1998 "Metaphor and Vocabulary in Content based EAP courses: The Case of Economics". In J Spring & B.Gilroy (eds.) *Quality Learning in English Medium Higher Education: the challenge of content, skills and language. Proceedings of the third international ELT Conference at Bilkent University, Ankara, Turkey*. Ankara: Meteksan. Pp. 318-326.
- Charteris-Black, J. 1997 (a) "Practice and Preference in second language writing instruction: A contrastive perspective". In G. Fulcher (ed.). *Writing in the Language Classroom*. Hemel Hempstead: Prentice Hall Europe. Pp. 61-76.

Charteris-Black, J. 1997 (b) "A Study of Arabic, Chinese and Malay First & Second Language Punctuation". In A. Ryan & A Wray (eds.) *Evolving Models of Language*. Clevedon, Philadelphia, Toronto, Sydney, Johannesburg: BAAL & Multilingual Matters. Pp. 23-40.

Članki

Charteris-Black, J. & Seale C. (2009) 'Men and emotion talk: evidence from the experience of illness' *Gender & Language* 3(1), 81:113

Co-authored with: Dumelow C. Locock, J. Seale, C, Ziebland S. (2008) 'The effect of joint interviewing on the performance of gender' *Field Methods* 20, 107-128

Co-authored with: Seale, C. (2008) 'The interaction of class and gender in illness narratives' *Sociology* 42(3): 453-469

Co-authored with: Seale, C. (2008) 'The interaction of age and gender in illness narratives'. *Ageing and Society* 28, 1025-1045

Charteris-Black, J. 2006 b) 'Britain as a Container: Immigration Metaphors in the 2005 Election Campaign'. *Discourse & Society* 17(6). 563-582

Charteris-Black, J., Seale, C & Ziebland, S. & 2006 'Gender, cancer experience and internet use: a comparative keyword analysis of interviews and online cancer support groups'. *Social Science & Medicine* 62, 2577-2590

Charteris-Black, J. 2003 a) 'Speaking with Forked Tongue: A Comparative study of Metaphor and Metonymy in English and Malay phraseology. Special edition of *Metaphor and Symbol* 18 (4) 289-310

Charteris-Black, J. & Musolff, A. 2003 'Battered hero or innocent victim? A comparative study of metaphors for Euro trading in British and German financial reporting' *English for Specific Purposes: An International Journal* 22: 153-176

Charteris-Black, J. 2002 "Second Language Figurative Proficiency: A Comparative Study of Malay & English". *Applied Linguistics* 23/1 104-133

Charteris-Black, J. & Ennis, T. 2001 "A Comparative study of metaphor in Spanish and English financial reporting". *English for Specific Purposes: An International Journal* Vol 20,3: 249-266.

Charteris-Black, J. 2000 a) "Metaphor and Vocabulary Teaching in ESP Economics". *English for Specific Purposes: An International Journal*. Vol. 19,2: 149-165

Charteris-Black, J. 2000 b) "Figuration, lexis and cultural resonance: A corpus based study of Malay". *Pragmatics: Quarterly Publication of the International Pragmatics Association* 10,3: 281-300.

Charteris-Black, J. 1999 b) "The Survival of English Proverbs: A Corpus Based Account". *Deproverbio* Vol 5, No. 2. (J) URL: <http://www.deproverbio.com/>

Charteris-Black, J. 1995 (a) "Proverbs in Communication" *Journal of Multilingual Multicultural Development* 16,4. Pp. 259-268.

Charteris-Black, J. 1995 (b) "Still waters run deep- proverbs about speech and silences: A cross linguistic perspective". *Deproverbio* 2. URL: <http://info.utas.edu.au/docs/flonta/>

Igor Ž. Žagar

Igor Ž. Žagar je študiral filozofijo, sociologijo in lingvistiko na univerzah v Ljubljani, Parizu in Antwerpnu. Doktoriral je iz sociologije kulture na Univerzi v Ljubljani. Je redni profesor retorike in argumentacije (Univerza v Mariboru, Univerza na Primorskem) in znanstveni svetnik (predstojnik Centra za diskurzivne študije) na Pedagoškem inštitutu v Ljubljani. Predaval je na univerzah v Belgiji, Združenih državah Amerike, Italiji, na Kitajskem, Nizozemskem, v Združenem kraljestvu, Španiji, Rusiji, Romuniji in na Poljskem. Žagar se ukvarja predvsem s pragmatiko (teorija govornih dejanj, (kritična) analiza diskurza), filozofijo jezika, argumentacijo in retoriko. Je (so)avtor in (so)urednik dvanajstih knjig in preko sto člankov.

Knjige

- Žagar, Igor Ž.. *Zagatnost performativnosti ali Kako obljubiti*, (Zbirka Družboslovje). Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1989. 187 str. ISBN 86-341-0406-0. [COBISS.SI-ID 15142656]
- Žagar, Igor Ž.. *Argumentation in language and the Slovenian connective pa*, (Antwerp papers in linguistics, 84). Antwerp: University, IPrA Research Center, 1995. 62 str. [COBISS.SI-ID 51186944]
- Doupona Horvat, Marjeta, Verschueren, Jef, Žagar, Igor Ž.. *Pragmatika legitimizacije : retorika begunske politike v Sloveniji*, (Mediawatch). Ljubljana: Open Society Institute, 1998. 38, 39 str. ISBN 961-6278-00-2. [COBISS.SI-ID 72944384]
- Doupona Horvat Marjeta, Verschueren, Jef, Žagar, Igor Ž.. *Retorika begunske politike v Sloveniji : pragmatika legitimizacije*, (Mediawatch). 2. izd. Ljubljana: Mirovni inštitut, 2001. [90] str. ISBN 961-90932-1-6. [COBISS.SI-ID 115380224]
- Grgič, Matejka, Žagar, Igor Ž.. *Čas in dejanje v jeziku : oblikovanje performativne teorije na Slovenskem*, (Oranžna zbirka). Ljubljana: Založba /^{*}cf., 2004. 182 str. ISBN 961-6271-64-4. [COBISS.SI-ID 215419648]
- Žagar, Igor Ž., Domanjko, Barbara, Saksida, Igor (ur.). *Argumentiranost kot model (uspešne) komunikacije*, (Zbirka Zrenja). Domžale: Izolit, 2006. 92 str., ilustr. ISBN 961-6279-99-8. [COBISS.SI-ID 227132928]
- Žagar, Igor Ž., Schlamberger Brezar, Mojca. *Argumentacija v jeziku*, (Digitalna knjižnica, Dissertationes, 4). Ljubljana: Pedagoški inštitut, 2009. 230 str. ISBN 978-961-270-010-2. <http://www.pei.si/Sifranti/StaticPage.aspx?id=67>. [COBISS.SI-ID 247374080]
- Žagar, Igor Ž.. *Od performativa do govornih dejanj*, (Digitalna knjižnica, Dissertationes, 1). Ljubljana: Pedagoški inštitut, 2009. 184 str. ISBN 978-961-270-000-3. <http://www.pei.si/Sifranti/StaticPage.aspx?id=64>. [COBISS.SI-ID 245955072]

Poglavja

- Žagar, Igor Ž. Does argumentation (still) foster democracy? : experimental study aimed at quantifying political argumentation : preliminary findings. V: Eemeren, Frans H. van (ur.), Hazen, Michael David (ur.), Houtlosser, Peter (ur.), Williams, David Cratis (ur.). *Contemporary perspectives on argumentation : views from the Venice Argumentation Conference*. Amsterdam: Sic Sat, cop. 2006, str. 207-219. [COBISS.SI-ID 1463895]
- Žagar, Igor Ž. Topoi : argumentation's black box. V: Eemeren, Frans H. van (ur.), Williams, David Cratis (ur.), Žagar, Igor Ž. (ur.). *Understanding argumentati-*

on : work in progress. Amsterdam: Sic Sat, 2008, str. 145-164. [COBISS.SI-ID 1720151]

Žagar, Igor Ž. The (re)construction of refugees in Slovenian media. V: Galasinska, Aleksandra (ur.), Krzyżanowski, Michał (ur.). *Discourse and transformation in Central and Eastern Europe*, (Language and globalization). Basingstoke [England]; New York: Palgrave Macmillan, 2009, str. 75-92. [COBISS.SI-ID 1844823]

Žagar, Igor Ž. 'Progressive' versus 'Bureaucratic' socialism : the media coverage of Prague 1968 in the 'other' Europe. V: Triandafyllidou, Anna (ur.), Wodak, Ruth (ur.), Krzyżanowski, Michał (ur.). *The European public sphere and the media : Europe in crisis*. Basingstoke; New York: Palgrave Macmillan, 2009, str. 156-173. [COBISS.SI-ID 1923671]

Žagar, Igor Ž. Argumentiranje v Državnem zboru Republike Slovenije - moč argumenta ali argument moči?. V: Flajšman, Božidar (ur.). *O argumentaciji in retoriki v političnem in javnem prostoru*, (Zbornik referatov in razprav, 2009, št. 4). Ljubljana: Državni svet Republike Slovenije, 2009, str. 11-32. [COBISS.SI-ID 1949783]

Žagar, Igor Ž. Pa, a modifier of connectives : an argumentative analysis. V: Dedaić, Mirjana N. (ur.), Miškovič-Lukovič, Mirjana (ur.). *South Slavic discourse particles*, (Pragmatics & beyond new series, 197). Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, [cop. 2010], str. 133-162. [COBISS.SI-ID 2003799]

Članki

Žagar, Igor Ž. Argumentatsija v jazykovi sisteme : mezhdu chasticami i polifoniei : (esse iz oblasti intuitivnoi epistemologii). *Kritika i semiotika*, 2000, vypusk 1/2, str. 68-80. [COBISS.SI-ID 560471]

Žagar, Igor Ž. Argumentation, cognition, and context : can we know that we know what we (seem to) know?. *Anthropol. noteb.*, 2002, vol. VIII, no. 1, str. 82-91. [COBISS.SI-ID 948567]

Žagar, Igor Ž. Refugees, mad cows, and bone meal or why citizenship education should learn from the media : in place of introduction to the thematic block Citizenship education and political theory : Reflections in language. *Sch. field (Print ed.)*, winter 2002, letn. 13, št. 6, str. 5-14. [COBISS.SI-ID 970583]

Žagar, Igor Ž. Topoi, loci, commonplaces : startingpoints in/for education?. *Sch. field (Print ed.)*, winter 2002, letn. 13, št. 6, str. 117-128. [COBISS.SI-ID 972375]

Žagar, Igor Ž. How »refugees« became »illegal migrants«. *Journal of Intercultural Communication*, 2004, iss. 7. <http://www.immi.se/intercultural/nr7/zagar.htm>. [COBISS.SI-ID 1161047]

Žagar, Igor Ž., Domanjko, Barbara. Retorični model pedagoškega diskurza. *Šol. polje (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], pomlad 2005, letn. 16, št. 1/2, str. [49]-70. [COBISS.SI-ID 1256535]

Žagar, Igor Ž. Kaj retorika sploh je in zakaj jo (tudi v šoli) danes še potrebujemo?. *Šol. polje (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], pomlad 2006, letn. 17, št. 1/2, str. 101-115. [COBISS.SI-ID 1476439]

Žagar, Igor Ž. Topoi : črna skrinjica argumentacije. V: Vendramin, Valerija (ur.). *Jezik v vzgoji in izobraževanju : vpliv na teorijo in prakso : wpływ na teorię i praktykę*, (Šolsko polje, Letn. 18, št. 7/8). Ljubljana: Slovensko društvo raziskovalcev

- šolskega polja: Pedagoški inštitut, 2007, zima 2007, letn. 18, št. 7/8, str. 73-98. [COBISS.SI-ID 1652311]
- Koltaj, Pavel, Žagar, Igor Ž. Transkribiranje otroške argumentacije. *Šol. polje (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], pomlad 2007, letn. 18, št. 1/2, str. 171-184. [COBISS.SI-ID 1612375]
- Žagar, Igor Ž. Siluowenniya yuzongde luoji yinsu-zuowei shitai yu titaide shixin-gxing. *Liaoning gongye daxue xuebao*, 2008, vol. 10, no. 5, str. 40-45. [COBISS.SI-ID 38709090]
- Žagar, Igor Ž. Pet minut za medkulturno komunikacijo? Ne, hvala!. *Šol. polje (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], jesen 2008, letn. 19, št. 3/4, str. 5-13. [COBISS.SI-ID 1835607]
- Žagar, Igor Ž. Tolerance as a silent presupposition of xenophobia : examples of bad practice in intercultural communication. *Journal of Linguistic and Education*, 2009, vol. 2, št. 1, str. 219-241. [COBISS.SI-ID 2035799]
- Žagar, Igor Ž. Topoi in critical discourse analysis. *Lodz Papers in Pragmatics*, 2010, vol. 6, št. 1, str. 3-27. [COBISS.SI-ID 2035287]

